

Noc Petrova (našeho) zapření a láska Kristova „Sytý hladovému nevěří“

Text: Mk14,26-31.66-72 a 16,6-8 ; Žalm 51,3-14

Introitus

Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkrušeni v srdci, zachraňuje lidi, jejichž duch je zdeptán. Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení!

Žalmy 34,19 | 1 Janův 1,9 | Žalmy 100,5

Čtení

Žalmy 103,8-13 Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný; 9 nepovede pořád spory, nebude se hněvat věčně. 10 Nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí. 11 Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí; 12 jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti. 13 Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.

Čtení – Žalm 51,3-14

Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti, 4 moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu! 5 Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále. 6 Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu. 7 Ano, zrodil

jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka. 8 Ano, v opravdovosti máš zalíbení, dáváš mi poznávat tajuplnou moudrost. 9 Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh. 10 Dej, ať slyším veselí a radost, ať jásají kosti, jež jsi zdeptal. 11 Odvrať svou tvář od mých hříchů, zahlad' všechny moje nepravosti. 12 Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. 13 Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber! 14 Dej, ať se zas veselím z tvé spásy, podepři mě duchem oddanosti.

Kázání – Noc Petrova zapření a Kristovy lásky

1. Čtení evangelia

Marek 14:26-31 Když zazpívali chvalozpěv, šli na Olivovou horu. 27 Ježíš jim řekl: "Všichni ode mne odpadnete, neboť je psáno: 'Budou bít pastýře a ovce se rozprchnou.' 28 Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje." 29 Tu mu Petr řekl: "I kdyby všichni odpadli, já ne." 30 Ježíš mu odpověděl: "Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty mě třikrát zapřeš." 31 On však ještě horlivěji prohlašoval: "I kdybych měl spolu s tebou umřít, nezapřu tě." Tak mluvili všichni.

Marek 14:66-72 Když byl Petr dole v nádvoří, přišla jedna z veleknězových služek, 67 a když uviděla Petra, jak se ohřívá, pohlédla na něj a řekla: "I ty jsi byl s tím Nazaretským Ježíšem!" 68 On však zapřel: "O ničem nevím a vůbec nechápu, co říkáš." A vyšel ven do předního dvora. V tom zakokrhál kohout. 69 Ale služka ho uviděla a zase začala říkat těm, kteří stáli poblíž: "Ten člověk je z nich!" 70 On však opět zapíral. A zakrátko zase ti, kdo stáli kolem, řekli Petrovi: "Jistě jsi z nich, vždyť jsi z Galileje!" 71 On se však začal zaklínat a zapřísahat: "Neznám toho člověka, o němž mluvíte." 72 V tom kohout zakokrhál podruhé. Tu se Petr rozpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: "Dřív než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš." A dal se do pláče.

Marek 16:6-8 Řekl jim (mládenec v hrobě, anděl): "Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položily. 7 Ale jděte, řekněte učedníkům, zvláště Petrovi: 'Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.'" 8 Ženy šly a utíkaly od hrobu, protože na ně padla hrůza a úžas. A nikomu nic neřekly, neboť se bály.

2. „Sytý hladovému nevěří“

Předpokládám, že všichni známe úsloví: „*Sytý hladovému nevěří.*“ Chce se tím povědět, že sytý si dost dobře neumí představit situaci hladového. Prostě se nemůže vžít do jeho situace – tedy, pokud ji alespoň někdy sám nezažil.

A mohli bychom toto přísloví rozšířit:

- ❖ Ten, kdo neprochází pokušením, nerozumí plně tomu, kdo jím právě prochází
- ❖ Ten, kdo neprožívá finanční nouzi, stěží rozumí tomu, kdo ji prožívá
- ❖ Ten, kdo má kde bydlet, nechápe toho, kdo bydlení nemá
- ❖ Ten, kdo je zdravý, nemůže plně pochopit nemocného
- ❖ Ten, kdo je silný, nevěří slabému
- ❖ Ten, kdo není rozvedený, stěží pochopí, čím prošel rozvedený
- ❖ Manželé, kteří mají děti, neumějí plně pochopit manžele, kteří nemohou mít děti
- ❖ Ten, kdo nepochybuje ve své víře, se stěží vžije do situace toho, kdo prožívá pochybnosti, kdo odpadl od víry, zapřel, učinil kompromis.

V tomto seznamu bych mohl dál pokračovat. A není na něm vlastně nic špatného. Tak to prostě je. Jenže ono v samotném

přísloví „sytý hladovému nevěří“ je **určitý – navenek skrytý – podtón**, který našeptává:

- ❖ Může si za to sám
- ❖ Já bych to zvládnul lépe; já bych se rozvést nemohl
- ❖ Kdyby se trochu snažil, zvládnul by to lépe; nebyl by bezdomovcem; měl by více prostředků na život
- ❖ Kdyby dobře věřil a modlil by se, nebyl by pro něj problém odolat v pokušení
- ❖ Za našich mladých let to šlo, proč by to nemělo jít teď

Tyto **skryté podtóny** (hlasy) **vytvářejí postoje** k těm, kterým je hůř. **Určují**, zda a jak je podpoříme a pomůžeme jim; zda na ně budeme brát ohled a pokusíme se jejich stav a jedinečnou situaci brát vážně. **Slyšeli jste někdy tyto skryté podtóny ve své duši?** Vyslovili jste je někdy? Jsou to otázky pro svědomí každého z nás.

3. Silný Petr nevěří ve vlastní selhání

Vrátím-li se k příběhu noci učedníka a později apoštola Petra, pak on sám (silný Petr) nevěřil, že by mohla nastat situace, v níž by snad opustil svého Mistra, natož se ho pak zřekl. **Sytý Petr nevěřil, že on sám bude hladový, a jako takový se zachová mnohem hůř, než by sám chtěl.**

Sytý hladovému nevěří, protože má dojem, že se dostatečně zabezpečil, aby hladový nikdy nebyl, a ani nebude. Apoštol Petr prostě nevěřil, že by mohla nastat situace, v níž by mohl mít problém ustát svou víru. „***I kdyby všichni odpadli, já ne! ...I kdybych měl spolu s tebou umřít, nezapřu tě. (Ostatním se to může stát, ale mně se to stát nemůže!)***“ **Sytý Petr nevěřil hladovému Petrovi – měl iluzi o hladovém Petrovi. Netušil, jak silný doopravdy je a jaké to doopravdy je, když bude v sázce jeho život.**

Srovnával se s druhými, přecenil vlastní síly a podcenil sílu zkoušky - sílu mocností zla. A to pomíjím skutečnost, že přeslechl, co pověděl jeho Mistr ve druhé části své výpovědi o tom, že se s rozptýlenými učedníky chce sejít v Galileji po svém vzkříšení.

*Petrův příběh pokračoval přesně tak, jak bychom čekali u těch, kdo se cítí být silní, nad věcí a hladovým nevěří. Jakmile přišla chvíle, kdy byl Pán Ježíš souzen, Petr pouze zpovzdálí sleduje, co se děje a **stačí dotaz (zdaleka ne výslech) služby** a Petr se zapřísahá, že s Pánem Ježíšem nemá nic společného. A to se děje třikrát. A tehdy zakokrhá kohout přesně tak, jak to Pán Ježíš předpověděl.*

Sytý se stal hladovým a poznal jak těžké to je. Jeho pýcha - jakkoli dobře myšlená a upřímná, jeho povyšování se nad druhé, iluze o sobě sama a nakonec samotné zapření Pána Ježíše, to vše v okamžiku zhroutilo Petrův svět. Holedbal se, a přece selhal. Dal se do pláče.

Co bude teď? Co všechno se zhroutilo? Dopadne učedník Petr jako Jidáš, který se šel po své zradě oběsit? O tom, co prožíval apoštol Petr do neděle vzkříšení, vlastně nic nevíme.

Záznamy evangelií nám však ukazují na Pána Ježíše a jeho vztah k zapírajícímu Petrovi.

4. Kristovo slovo, pohled a vzkaz

Petra doprovázely na jeho cestě skrze zkoušku věrnosti *projevy lásky Pána Ježíše*. (1) Prvním projevem je modlitba Pána Ježíše za Petra: ev. Lukáš zaznamenává tento rozhovor: „*Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. 32 Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.*“ L 22,31-32

Ano, Petr selhal, ale jeho víra byla zachována pro přímluvu toho, kterého se on sám zřeknul.

(2) Druhým projevem Kristovy lásky, která provázela Petra, byl **pohled upřený na Petra** po jeho zapření: „*Petr řekl: "Vůbec nevím, o čem mluvíš!" A ihned, ještě než domluvil, zakokrhá kohout. 61 Tu se Pán obrátí a pohleděl na Petra; a Petr se rozpomenul na slovo, které mu Pán řekl: "Dřív než dnes kohout zakokrhá, zapřeš mne třikrát."* Lukáš 22,60-62

Někdy je pohled výmluvnější než mnohá slova. My ten pohled nemáme nijak popsán, ale jistě smíme předpokládat, že jakkoli v tom pohledu byl smutek, byla v něm také láska; ne odsouzení (odplivnutí). Dost možná to byl právě tento pohled, který Petrovi nedovolil ukončit jeho život.

(3) Třetí projev lásky Pána Ježíše, který provázela Petra jeho zapřením, byla situace těsně po vzkříšení. Jejím obsahem je **vzkaz**. Zmiňuje ho dosti příznačně Markovo evangelium, o němž se má za to, že jej diktoval Janu Markovi právě apoštol Petr: „*Řekl jim (mládenec v hrobě, anděl): „Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položily. 7 Ale jděte, řekněte učedníkům, zvláště Petrovi: `Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.`“* Marek 16,6-8

„Jděte a řekněte učedníkům, zvláště pak Petrovi: Není zde, byl vzkříšen a setká se s vámi...“ Obzvláště Petr měl slyšet slovo (vzkaz) o vzkříšení.

Toto trojí - modlitba (přímluva), pohled a vzkaz - provázelo jako projev lásky Pána Ježíše Petra jeho pádem. To je to, co ho nakonec udrželo při víře, ve vztahu k Pánu Ježíši.

Tu noc – ten víkend – přišel Petr o své iluze. Více než ztratil, ovšem přijal. Získal novou zkušenost „hladového“ - selhávajícího.

Získal zkušenost odpuštění a milosti. Získal ještě další zkušenost neuvěřitelné lásky Pána Ježíše! A tato láska Pána Ježíše provází i nás. Ve SZ knize Písň Písni čteme:

Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky. Žár její - žár ohně, plamen Hospodinův. 7 Lásku neuhasí ani velké vody a řeky ji nezaplaví.
Píseň 8,6-7

Sílu této lásky Pán Ježíš projevil osobně Petrovi a projevuje ji nám. Je to láska k takovým, kteří zapírají jako Petr - nechtějí, a přece zapřou. Pán Ježíš miloval Petra, i když byl Petr nakrátko ztracen.

Kristova láska ***hořela, i když byla pod vodou***. Taková je láska Pána Ježíše. I když byla zaplavována nenávistí, bičováním, strachem protivníků, nevděčností, lhostejností, vzpurností, zapřením i hříchem, vždy hořela!

5. Závěr

Příběh Petrovy noci zapření přináší ***především povzbuzení*** všem nám, kteří jsme nějak ve své víře selhali a zapřeli Krista. Stejně jako Petra nás provází přimluva Pána Ježíše a Ducha svatého, Pán Ježíš na nás doposavad upírá pohled lásky (ne odsouzení či výčitek), doposavad nám posílá vzkaz, který obsahuje pozvání k setkání s ním (ve Slově a svátostech). A dokonce s námi i počítá pro své dílo, stejně jako počítal i s Petrem.

K povzbuzení pro nás, kteří jsme selhali, můžeme přidat i to, co příběh Petrovy noci neříká. Že totiž - myslíme-li na budoucí dny - ***nechceme ve zkouškách a pokušeních zapírat*** Pána Ježíše, ***nechceme prohrávat***. ***Jak se to dělá? Co je k tomu potřeba?***

Především ***pokory k sobě sama***. Nesmíme lehce podlehnout tomu, že se nám již nemůže nic stát (že spásu máme již v rukávu), že

všechna pokušení zvládneme. Silácká slova a silácké myšlenky nám nepomohou. A také je potřeba **učit se respektu vůči situacím zkoušek a pokušení**.

Jediná křesťanská naděje pro období „nocí“ zkoušek a pokušení **je v pomoci, která přichází shůry**; v pomoci, kterou máme v Duchu svatém, který nás provází. Přijdou-li do života situace zkoušek a pokušení, pak v nich **hledejme to, co je duchovní, to, co přináší (nám i druhým) život a pokoj. U toho je vždy Duch svatý. Hledejme v modlitbě a čekání sílu Božího Ducha** (viz texty Ř 8). **On není daleko, je blízko – dokonce je v nás!**

Ve chvíli tiché hudby, která nyní bude následovat, můžeme vystavit evangeliu o Petrově zapření a obnově sebe sama; svá vlastní selhání a zapření; své vlastní obnovy. Můžeme uvažovat o tom, jestli se nepovažujeme za duchovně syté, kteří nevěří duchovně hladovým. Můžeme děkovat, vyznávat a prosit o pomoc pro další dny.

Slovo posláání a požehnání

Židům 12:1-2 *Obklopeni zástupem svědků víry, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle.*

Juda 24-25 Tomu pak, který má moc uchránit vás před pádem a postavit neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy, jedinému Bohu, který nás spasil skrze Ježíše Krista, našeho Pána, buď sláva, velebnost, vláda i moc přede vším časem i nyní i po všechny věky. Amen.

Jan Asszonyi, Brno 23. 6. 2019

